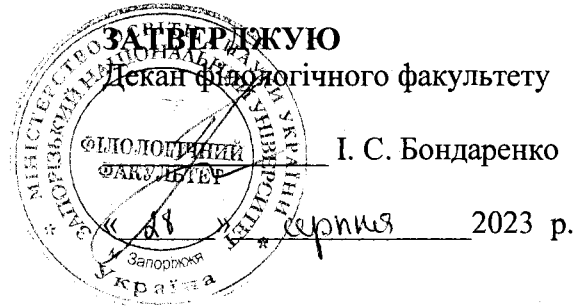

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ II ПОЛ. ХІХ СТ.
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

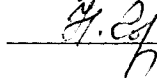
спеціальності	014 Середня освіта
предметна спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія)
	014.21 Середня освіта (Англійська мова і література)
	014.09 Середня освіта (Інформатика)
	014.08 Середня освіта (Фізика)
	014.04 Середня освіта (Математика)
освітньої програми :	Середня освіта (Історія)
	Середня освіта (Англійська мова і література)
	Середня освіта (Інформатика)
	Середня освіта (Фізика)
	Середня освіта (Математика)

Укладач: к. філол. наук, доцент Ніколаєнко В. М.

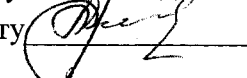
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української літератури

Ухвалено науково-методичною радою
факультету філологічного

Протокол № 1 від «18» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри української літератури

 Н. В. Горбач

Протокол № 1 від «15» 09 2023 р.
Голова науково-методичної ради

факультету І. Л. Мацегора

Погоджено: гарант освітньої програми

 Р. О. Христіанінова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 014 Педагогічні науки	Нормативна Дисципліни професійної та практичної підготовки	
Загальна кількість годин - 90	<i>Спеціальність</i> 014 Середня освіта <i>Предметна спеціальність</i> 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) <i>Освітня програма</i> Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки:	
		1-й	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год Самостійної роботи студента – 3.4	Рівень вищої освіти: бакалаврський	30	
		Практичні, семінарські	
		30	
		Самостійна робота	
		30	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу передбачає ознайомлення студентів із надбаннями української літератури II пол. XIX століття, коли вона досягла розвитку кращих традицій попередніх етапів та визрівання нових художніх якостей, показати загальні закономірності саморозвитку художніх систем в українській літературі, як і в інших, а також – специфічні національні особливості, що вирізняли її з-поміж інших літератур світу, розглянути на тлі загального поступу української художньої культури розвиток української прози, поезії та драматургії. Курс має теоретичну та практичну спрямованість. Лекційний курс передбачає ознайомлення з найважливішими темами та проблемами, які формують уявлення про зміст та специфіку української літератури II пол. XIX ст. і вимагають системного, узагальнюючого підходу. Система практичних занять разом із системою самостійної роботи дає змогу опанувати новий матеріал, закріпити й деталізувати його або розширити й доповнити матеріал, викладений у лекціях.

Основні **завдання** курсу полягають у виробленні розуміння особливостей української літератури II пол. XIX ст., в засвоєнні найважливіших теоретичних проблем, пов'язаних із вивченням письменства цього періоду, у розвитку навичок аналізу літературних творів та суджень про їх наукову, історичну, художню та естетичну цінність.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів: за підсумками вивчення курсу студент повинен **знати**:

- основні тенденції розвитку української літератури на конкретному етапі.
- зміст художніх творів, які передбачено програмою для обов'язкового прочитання;
- різні погляди на ті чи ті твори письменників визначеного періоду в різні часи розвитку теоретичної думки;
- біографічні відомості письменників, творчість яких розглядається;
- риси індивідуальних стилів;
- літературний та історичний контекст творчості певного письменника;
- оцінку творчості письменника літературознавчою наукою;

за підсумками вивчення курсу студент повинен **вміти**:

- аналізувати той чи інший літературний твір під заданим кутом зору, зокрема аналітично сприймати твір в цілому;
- визначати його проблематику, складові елементи сюжету,
- здійснювати пообразний аналіз твору, визначати засоби характеротворення;
- здійснювати порівняльний аналіз кількох творів;
- виробити власну думку про наукову, художню, історичну та естетичну цінність твору давньої літератури, вдаючись до полеміки з дослідниками;
- простежити виявлення і розвиток традиції у творах, що вивчаються.

-засвоєння курсу передбачає набуття **компетентностей**:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
- здатність вчитися, вдосконалювати власне навчання і виконання, з високим рівнем автономності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;
- навички обдумування;
- прийняття рішень на основі ціннісних світоглядних орієнтирів;
- здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, щоб виявляти проблеми і виробляти рішення;
- цінування різноманіття та мультикультурності;
- навички роботи з інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, передусім – за допомогою цифрових технологій);
- критичне осмислення основних світоглядних теорій і принципів у навчанні та професійній діяльності;
- уміння організувати комунікацію учнів і вихованців;
- уміння створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія української літератури 70-90-х рр. XIX ст..

Тема 1. Вступ. Шляхи розвитку української літератури II пол. XIX ст..

Умови розвитку української літератури. Художні пошуки українських письменників. Журналістика 70-90-х років. Літературні напрями, сили, школи, течії.

Тема 2. Іван Нечуй-Левицький: життя і творчість

Біографія митця. Жанрове розмаїття творчості І.Нечуя-Левицького. Соціально-побутова тема в творчості митця. Історичні романи «Гетьман Іван Виговський» та «Князь Єремія Вишневецький»

Тема 3. Життя і творчість Панаса Мирного

Життєвий шлях письменника. Рання період творчості. Твори з життя інтелігенції. Соціально-психологічні романи й повісті: аналіз

Тема 4. Розвиток українського театру. Життєвий і творчий шлях І. Карпенка-Карого

Передумови розвитку українського театру. Розвиток театру в Україні II пол.. XIX ст. Театр Корифеїв. Становлення людини і митця. Перший період творчості драматурга. Розквіт творчих сил: а) соціально-психологічна драма; б) соціально-психологічна комедія. Героїко-романтична драма.

Розділ 2. Історія української літератури к. XIX – п. XX ст.

Тема 1. Іван Франко: життя і творчість

Біографія І. Франка. Лірика: мотиви, жанрове багатство, новаторство. Жанрове розмаїття епічних творів. Драматургія. Перекладацька, журналістська й наукова діяльність

Тема 2. Життєвий і творчий шлях Лесі Українки

Життєвий шлях мисткині. Особливості лірики Лесі Українки. Неоромантичні пошуки авторки в сфері в драматургії. Драматичні поеми: поетика творів.

Тема 3. Ольга Кобилянська: життєвий і творчий шлях

Життєпис письменниці. Мала проза О. Кобилянської. Повість «Земля». Феміністичні ідеї у творчості письменниці. Естетика модернізму творчості О. Кобилянської

Тема 4. М. Коцюбинський: життєвий і творчий шлях

Життєпис письменника. Естетичні орієнтири письменника. Жанрове розмаїття творів М. Коцюбинського. Поетика повістей письменника.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
л		с/п	лаб	сам.роб.		л		с/п	лаб	сам.роб.		
						інд.завд (за наявнос ті)						інд.з авд. (за наяв ност і)
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	
Розділ 1. Історія української літератури 70-90-х рр. XIX ст..												
Тема 1. Вступ. Шляхи розвитку української літератури II пол. XIX ст..	4	2			2							

Тема 2. Іван Нечуй-Левицький: життя і творчість	12	4	4		4							
Тема 3. Життя і творчість Панаса Мирного	13	4	5		4							
Тема 4. Розвиток українського театру. Життєвий і творчий шлях І. Карпенка-Карого	12	4	4		4							
Разом за розділом 1	41	14	13		14							
Розділ 2. Історія української літератури к. XIX – п. XX ст.												
Тема 1. Іван Франко: життя і творчість	13	4	5		4							
Тема 2. Життєвий і творчий шлях Лесі Українки	12	4	4		4							
Тема 3. Ольга Кобилянська: життєвий і творчий шлях	12	4	4		4							
Тема 4. М. Коцюбинський: життєвий і творчий шлях	12	4	4		4							
Разом за розділом 2	49	16	17		16							
Усього годин	90	30	30		30							

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. Історія української літератури 70-90-х рр. XIX ст..		
1.	Вступ. Шляхи розвитку української літератури II пол. XIX ст..	2
2.	Іван Нечуй-Левицький: життя і творчість.	4
3.	Життя і творчість Панаса Мирного	4
4.	Розвиток українського театру. Життєвий і творчий шлях І. Карпенка-Карого	4

Розділ 2. Історія української літератури к. XIX – п. XX ст.		
1.	Іван Франко: життя і творчість	4
2.	Життєвий і творчий шлях Лесі Українки	4
3.	Ольга Кобилянська: життєвий і творчий шлях	4
4..	М. Коцюбинський: життєвий і творчий шлях	4
Разом		30

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. Історія української літератури 70-90-х рр. XIX ст..		
1.	Вступ. Шляхи розвитку української літератури II пол. XIX ст..	-
2.	Іван Нечуй-Левицький: життя і творчість.	4
3.	Життя і творчість Панаса Мирного	5
4.	Розвиток українського театру. Життєвий і творчий шлях І. Карпенка-Карого	4
Розділ 2. Історія української літератури к. XIX – п. XX ст.		
1.	Іван Франко: життя і творчість	5
2.	Життєвий і творчий шлях Лесі Українки	4
3.	Ольга Кобилянська: життєвий і творчий шлях	4
4..	М. Коцюбинський: життєвий і творчий шлях	4
Разом		30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. Історія української літератури 70-90-х рр. XIX ст..		
1.	Вступ. Шляхи розвитку української літератури II пол. XIX ст..	2
2.	Іван Нечуй-Левицький: життя і творчість.	4
3.	Життя і творчість Панаса Мирного	4
4.	Розвиток українського театру. Життєвий і творчий шлях І. Карпенка-Карого	4
Розділ 2. Історія української літератури к. XIX – п. XX ст.		
1.	Іван Франко: життя і творчість	4
2.	Життєвий і творчий шлях Лесі Українки	4
3.	Ольга Кобилянська: життєвий і творчий шлях	4
4..	М. Коцюбинський: життєвий і творчий шлях	4
Разом		30

8. Види контролю і система накопичення балів

Вивчення дисципліни «Вступ до літературознавства» передбачає такі види контролю: усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування; письмовий контроль у вигляді контрольних робіт, самостійних письмових робіт, виконання індивідуальних та аудиторних завдань, поточного тестування.

№	Види контрольного заходу /кількість контрольних заходів/ кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
Розділ 1				
1	Підготовка, презентація й обговорення			

		теоретичних питань та виконання завдань на занятті	3	0-5	15
2		Самостійне проходження тесту / виконання практичного завдання за матеріалом Розділу 1: Теми 1-4 (за умови виконання тесту / практичного завдання не менше ніж на 85%)	1	0-5	5
3		Самостійне проходження тесту / виконання практичного завдання за матеріалом Розділу 1: Теми 3-7 (за умови виконання тесту / практичного завдання не менше ніж на 85%)	1	0-5	5
4		Контрольна робота за результатами вивчення матеріалу Розділу 1 (проводиться по завершенню Теми 7 в письмовому вигляді)	1	0-5	5
Усього за Розділом 1			6		30
Розділ 2					
5		Підготовка, презентація й обговорення теоретичних питань та виконання завдань на занятті	3	0-5	15
6		Самостійне проходження тесту / виконання практичного завдання за матеріалом Розділу 2: Теми 1-2(за умови виконання тесту / практичного завдання не менше ніж на 85%)	1	0-5	5
7		Самостійне проходження тесту / виконання практичного завдання за матеріалом Розділу 2: Теми 3 (за умови виконання тесту / практичного завдання не менше ніж на 85%)	1	0-5	5
8		Контрольна робота за результатами вивчення матеріалу Розділу 2 (проводиться по завершенню Теми 3 Розділу 2 в письмовому вигляді)	1	0-5	5
Усього за Розділом 2			6		30
9	Підсумковий контроль: і контроль: екзамен.	Підсумковий контроль (екзамен) у вигляді відповіді на два теоретичні питання та виконання практичного завдання	1	0-40	40
Усього			13		100

Система накопичення балів, які може отримати студент, базується на таких критеріях:

1. Розкриття теоретичного матеріалу – від 0 до 5 балів:

– **5 балів** ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту

завдання. Загалом допускається один недолік у змісті і один мовленнєвий недолік, одна граматична помилка;

– **4 бали** ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є деякі фактичні неточності; є незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок;

– **3 бали** ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; має незначний словниковий запас, використовує одноманітні синтаксичні конструкції; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Загалом допускається: не більше чотирьох недоліків у змісті та п'яти мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;

– **2 бали** ставиться, якщо студент не знає більшої частини вивченого матеріалу; допускає у формулюванні речень помилки, що спотворюють зміст відповіді; допускає багато фактичних неточностей; порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас; часто трапляються випадки неправильного слововживання; не розуміє суті поставлених додаткових запитань.

– **1 бал** ставиться, якщо студент не знає більшої частини вивченого матеріалу; допускає помилки, що спотворюють суть літературознавчих понять, явищ, зміст відповіді; допускає багато фактичних помилок, неточностей; порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас, не розуміє суті поставлених додаткових запитань.

2. Виконання практичного завдання, самостійної письмової аудиторної роботи – від 0 до 5 балів:

– **5 балів** ставиться, якщо студент виконав завдання без жодної помилки;

– **4 бали** ставиться, якщо студент допустив 1- 2 помилки;

– **3 бали** ставиться, якщо студент допустив 3-4 помилки;

– **2 бали** ставиться, якщо студент допустив 5-6 помилок.

– **1 бал** ставиться, якщо студент допустив 7–8 помилок

3. Доповнення, уточнення теоретичного матеріалу та редагування практичного завдання – від 0 до 5 балів:

– **5 балів** ставиться, якщо доповнення є ґрунтовним, послідовним; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій;

– **4 бали** ставиться, якщо доповнення є ґрунтовним, послідовним, але допускає деякі помилки; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій;

– **3 бали** ставиться, якщо доповнюючи студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але висвітлюючи матеріал допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; має незначний словниковий запас, використовує одноманітні синтаксичні конструкції; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Загалом допускається: не більше чотирьох недоліків у змісті та п'яти мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;

– **2 бали** ставиться, якщо студент більшої частини матеріалу подає нечітко, але може пояснити терміни; допускає у формулюванні речень помилки, що спотворюють зміст відповіді; допускає багато фактичних неточностей; порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас; часто трапляються випадки неправильного слововживання; не розуміє суті поставлених додаткових запитань.

– **1 бал** ставиться, якщо доповнення є поверховим, не досить повним; наявні незначні порушення у послідовності викладу думки.

Критерії оцінювання контрольних заходів.

1. Самостійне тестування студента за Розділом 1 і Розділом 2 оцінюється по **5 балів**. Кожна правильна відповідь 1 тесту оцінюється **0,5 балами**.

2. Контрольна робота за Розділами № 1 і № 2 оцінюється по **5 балів**. Кожне правильно виконане завдання оцінюється **1 балом**.

3. Підсумковий контроль (екзамен) передбачає відповідь на 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється в **15 балів**, та одне аналітичне питання, яке оцінюється **10 балами**.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Історія української літератури. XIX століття ; у 3 кн. Кн. 3; Навч. посібник / за ред. М. Т. Яценка. Київ : Либідь, 1997. 432 с.
2. Історія української літератури. Кнець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підруч. – за ред. Проф. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1. 624 с.
3. Історія української літератури XIX ст. (70 – 90-ті роки) : у 2 кн.: підруч. / за ред. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2006. Кн. 1. 300 с.
4. Зеров М. Українське письменство / упоряд. М. Сулима; післям. М. Москаленка. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи» 2002. 1301 с.
5. Історія української літератури XIX століття : підручник для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів : у 2 кн. Кн. 2 / М. Г. Жулинський та ін. ; за ред. М.Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2006. 712 с.

6. Ковалів Ю. І. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: у 10 т. Т. 1 : У пошуках іманентного сенсу. Київ: Академія, 2013. 512 с.
7. Ковалів Ю. І. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: у 10 т. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах. Київ: Академія, 2015. 576 с.
8. Ковалів Ю. І. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: у 10 т. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах. Київ: Академія, 2017. 544 с.
9. Ковалів Ю.І. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: у 10 т. Т. 2: У пошуках іманентного сенсу. Київ: Академія, 2013. 624 с.
10. Ковалів Ю.І. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: у 10 т. Т. 3: У сподіваннях і трагічних зламах. Київ: Академія, 2014. 472 с.
11. Ушкалов Л. Від бароко до постмодерну: есеї. Київ: Грані-Т, 2011. 552 с.
12. Чижевський Д. Історія української літератури. Тернопіль : Феміна, 1994. 480 с.

Додаткова

1. Гаврилюк О. Українська література в контексті розвитку суспільства другої половини XIX століття. *Дивослово*. 2010. № 8. С. 11–15.
2. Городна О. Розвиток драматургії і театру. Український професійний театр. Труп корифеїв. *Українська мова та література*. 2010. № 38–40. С. 3–8.
3. Неоромантизм: 60 – 70-ті р. XIX – поч. XX ст. європейська національна література. *Українська мова та література*. 2000. № 34. С. 5–7.
4. Поліщук Я. Візійний простір раннього українського модернізму. *Українська мова та література*. 2000. № 44. С. 6–8. 18.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека української літератури: <http://www.ukrlib.com.ua/>
2. Електронна бібліотека української літератури: <http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>
3. Література українською: <http://www.ukrcenter.com/Lireparatya>
4. Електронна бібліотека української літератури: www.utoronto.ca/elul/
5. Електронна бібліотека „Чтиво”: www.chtyvo.iatp.org.ua
6. Бібліотека „Відродження”: www.vidrodzhenia.org.ua
7. WEB-орієнтована електронна бібліотека загального доступу з україномовним спрямуванням: www.biblos.ternopil.net
8. Українська Вікі Бібліотека: <http://uk.wikibooks.org/wiki>
9. Українські Бібліотеки: <http://www.kids-directory.info>
10. Незалежний культурологічний часопис „І”: www.ji-magazine.lviv.ua
11. Українська, російська, зарубіжна література: www.proza.com.ua, www.lib.proza.com.ua
12. Український часопис „Критика”: http://krytyka.com/cms/front_content.php?idcat=35&lang=1
13. Український літературний журнал „Кур’єр Кривбасу”: <http://courier.at.ua/>
14. Літературознавчий часопис Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України „Слово і час”: <http://www.slovoichas.in.ua/>
15. Чтиво: вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури: <http://chtyvo.org.ua/>
16. Спеціальна читальна зала книжкових новинок українських видавництв „Bookland”: http://www.bookland.com/ukr_1
17. „Книжник-review” – український журнал про книги та літературу: <http://k-r.com.ua/ru>.

Погоджено _____
 відділ з навчальної роботи
 «_____» _____